

Vakantiewerk en bijbanen in de Horeca 2012

Resultaten van de inspecties in 2012

Veel jongeren in de leeftijdscategorie van 15 tot 25 jaar besteden een deel van hun vrije tijd aan bijbaantjes. 57% van de leerlingen in het voortgezet onderwijs heeft een bijbaantje en/of vakantiebaantje. In de horeca hebben bijna 120.000 jongeren een baan als kelner, serveerster en barmedewerker. Dit is 8% van het totaal aantal schoolgaande jongeren¹.

Aanleiding

In dit inspectieproject is de aandacht gericht op jeugdige werknemers jonger dan 18 jaar. Jeugdige werknemers lopen meer veiligheids- en gezondheidsrisico's dan volwassen werknemers. Hun onervarenheid en onbekendheid met het werk, hun speelsheid en naïviteit spelen daarbij een belangrijke rol. Daarnaast vernieuwt de doelgroep zich deels elk jaar. In de horecasector was de naleving van de regels met betrekking tot het werk van kinderen en jeugdigen met een nalevingspercentage van 40% (2010) tot dusverre slecht. De werktijden van 15-jarigen spelen hierbij een belangrijke rol. Reden voor de Inspectie SZW om weer inspecties uit te voeren in de horeca.

Bij de inspecties is voornamelijk gekeken naar de geschiktheid van de werkzaamheden (niet te zwaar, niet in de omgeving van gevaarlijke stoffen of machines, geen grote verantwoordelijkheid) en naar de werk- en rusttijden van de jongeren.

Samenwerking

De inspecties zijn, onder regie van de Inspectie SZW, uitgevoerd door inspecteurs van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Sinds 2007 worden inspecties naar arbeidsomstandigheden en de naleving van de Nadere Regeling Kinderarbeid (onderdeel van de Arbeidstijdenwet) uitgevoerd door NVWA. Deze samenwerking is ontstaan om de toezichtslast bij bedrijven terug te dringen. De NVWA combineert de inspecties met het toezicht op de voedselveiligheid. Hierover wordt apart door hen gerapporteerd. De inspecties in dit project zijn uitgevoerd van mei t/m oktober 2012 in restaurants, eetcafé's en strandtenten.

Inspectieresultaten

Er zijn in totaal 194 horecabedrijven bezocht. Van deze bedrijven hebben 62 bedrijven in 2008, 2009 of 2010 ook een inspectiebezoek gehad. De toen geconstateerde overtredingen met betrekking tot de werktijden van

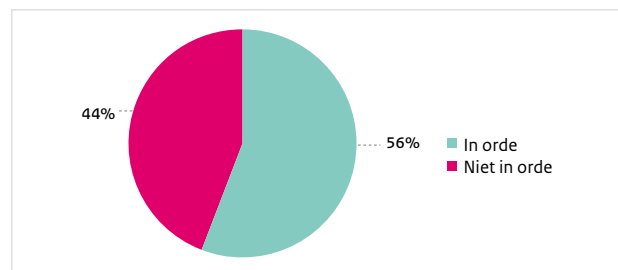
15-jarigen waren aanleiding om deze bedrijven in 2012 wederom te inspecteren.

De onderwerpen waarop is geïnspecteerd, zijn:

- arbeids- en rusttijden van jongeren tot 16 jaar vallend onder de Nadere Regeling Kinderarbeid;
- arbeids- en rusttijden van jongeren tot 18 jaar vallend onder de Arbeidstijdenwet;
- arbeidsomstandigheden van jongeren tot 16 jaar, vallend onder de Nadere Regeling Kinderarbeid;
- systeemverplichtingen met betrekking tot de arbeidsomstandigheden van jongeren, in het bijzonder de risico-inventarisatie – en evaluatie en het toezicht op arbeid van jongeren

Bij 109 (56%) van de 194 geïnspecteerde bedrijven is de naleving na het eerste inspectiebezoek in orde bevonden.

Figuur 1 Bedrijven in orde/niet in orde (N=194)

Van de 85 geïnspecteerde bedrijven waar een of meer overtredingen zijn geconstateerd is bij 16 bedrijven direct een boete aangezegd. Bij de overige 69 bedrijven is een waarschuwing gegeven. Ook is er een boete aangezegd aan een ouder.

In totaal zijn er 173 overtredingen geconstateerd. Boetes zijn aangezegd voor 16- en 17-jarigen die na 23.00 uur nog aan het werk waren of meer dan 9 uur per dienst draaiden (5), 15-jarigen die na 21.00 uur arbeid verrichtten (11), 14-jarigen die tot ver na 19.00 uur werkten (5), geen (controleerbare) registratie aanwezig (3) en voor het niet in het bezit zijn van een risico-inventarisatie- en evaluatie (1). Van de opgemaakte boeterapporten betreffen 5 recidive. Daarnaast zijn 148 waarschuwingen gegeven voor diverse onderwerpen, welke zijn weergegeven in figuur 2.

Veel voorkomende overtredingen ten aanzien van 13-, 14- en 15-jarigen zijn het zelfstandig uitvoeren van kassahandelingen, werken in een omgeving waar ook alcohol wordt geschonken, friet bakken, in de keuken

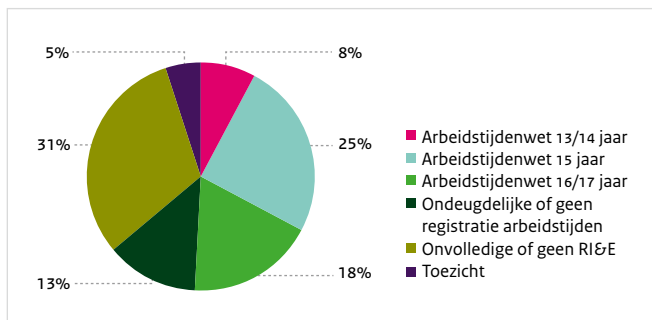
¹ Bron CBS: Bijbanen onderwijsvolgende jongeren 2011

werken in de nabijheid van gevaarlijke machines en te laat werken. Voor 16- en 17-jarigen is vooral na 23.00 uur aan het werk zijn een regelmatig voorkomende overtreding.

Met betrekking tot de Arbeidsomstandighedenwet zijn 61 overtredingen geconstateerd. Dit zijn 58 overtredingen voor het niet hebben van een (volledige) RI&E. Dit betekent dat 30% van de 194 bezochte bedrijven zijn RI&E niet op orde heeft.

Bij 87% van de 62 bedrijven die in 2008, 2009 of 2010 zijn bezocht werden geen overtredingen geconstateerd. De naleving bij de niet eerder bezochte bedrijven was aanmerkelijk lager, namelijk slechts 42%.

Figuur 2 Overtredingen naar onderwerp (N=173)

Conclusies en vervolg

De naleving is t.o.v. vorige jaren toegenomen (zie tabel 1).

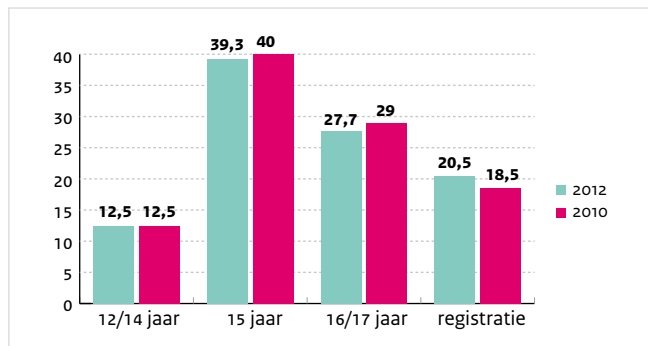
Tabel 1 Nalevingspercentage per jaar in de Horeca

Sector	2007	2008	2009	2010	2012
Horeca	46%	47%	43%	40%	56%

Deze toename in de naleving komt echter geheel voor rekening van de reeds eerder geïnspecteerde bedrijven. Deze bedrijven hebben de naleving van de regels na de eerste inspecties vastgehouden. Indien deze bedrijven niet in de telling worden meegenomen zou het nalevingpercentage op 42% uitkomen, een lichte, niet significante stijging t.o.v. 2010.

De verruiming van de Nadere regeling Kinderarbeid voor 15-jarigen, het mogen werken tot 21.00 uur in plaats van 19.00 uur in de vakantieperiode, heeft geleid tot minder overtredingen op dit artikel procentueel gezien, van 17 naar 12% ten opzichte van 2010. De 15-jarigen blijven echter nog steeds verantwoordelijk voor 39% van de overtredingen betreffende de Arbeidstijdenwet ten opzichte van 40% in 2010. Ten aanzien van de andere leeftijdsklassen en registratie zijn er eveneens weinig grote verschuivingen.

Figuur 3 Overtredingen Arbeidstijdenwet t.o.v. 2010 (percentages)

De Inspectie SZW werkt aan een brede aanpak voor de sector horeca, waarin de problematiek ten aanzien van arbeidsmarkt (illegale tewerkstelling), arbeidstijden en arbeidsomstandigheden worden geanalyseerd. Op basis daarvan zal worden bepaald welke vervolgvactiteiten worden geprogrammeerd en op welke wijze en door wie die zullen worden uitgevoerd.

Deze factsheet is een uitgave van:

Inspectie SZW

De Inspectie SZW maakt deel uit van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Projectnummer A1094

Projectleider

Maria Breas

Projectsecretaris

Annet Geurts

Vijfkeerberlaauw | SSU-619448

© Rijksoverheid | Juli 2013